

Goran Bertok

Fragmenti

MESAR

Ob pogledu na prijetno urejeno izložbo mesnice sem si brez kančka slabe vesti zaželel sočen zrezek. Vstopil sem, ne da bi me vodili slabi nameni, ne da bi se moral boriti s predsodki, gnan zgolj od kruljenja praznega želodca, ki me je opominjal, da že skoraj teden dni nisem pokusil niti koščka mesa. Mogoče sem s tem rešil življenje piščancu ali dvema, nenamerno, ne da bi pomislil na dobrotvorno plat svojega početja ...

Mesar je bil videti simpatičen brkač kakih štiridesetih, petinštiridesetih let. Ker je bila mesnica prazna, me je nemudoma povprašal, česa si želim. V tistem kratkem trenutku, ki sem si ga vzel za premislek, razstavljeni ostanki piščancev in puranov so me namreč speljali v precep odločitve glede barve mesa, ki naj bi si ga privoščil za sobotno kosilo, v delčku tistega hipa me je prešinilo spoznanje, doživel sem popoln uvid v mehanizme, ki povezujejo navidezno dopolnjujoč odnos med kupcem in prodajalcem. Navidezno dopolnjujoč, pravim, kajti prav tako sodelujeta volk in jagnje ... Ošnil sem ga s kotičkom očesa, potem ko sem izbral za kritje precej velik, vsaj petkilogramski kos živordecje teletine ...

S čutom prekanjenega trgovca je začutil mojo šibkost. Zanj sem najbrž zgolj vreča denarja, sem pomislil. Hinavec, prijazno se mi nasmiha in se mi upa govoriti celo o nekakšni "dobri vagi" ...

Opazoval me je, gledal nemočno telo, tresoča se stegna, v mislih rezal mišice in jih razvrščal v cenovne razrede. Gotovo je po tihem izračunaval, koliko bi se dalo zaslužiti z mojimi posmrtnimi ostanki ...

Nekam na hitro sem se odločil za brezkrvne piščančje prsi, plačal in z zavitkom v roki odšel proti vratom. Pogledal sem ga prek ramena z zavestjo,

da ga na samem ne bi hotel imeti za hrbtom. Ponovno se mi je nasmehnil, ko sem se izmed vrat še zadnjič ozrl ... Z velikim nožem je od ogromnega kosa živordečega mesa previdno rezal tanko plast, ki mu je sedala v nežno nastavljeno dlan ...

ROKA

Najbrž mi bodo odrezali roko ... in potem se bo marsikaj spremenilo. Desnica bo resda ostala, vendar ...

Čudno bom ležal na ženski, s tistim šteljem, ki se bo nehal približno pet centimetrov nad komolcem. Brez pravega ravnotežja, najbrž, nekam neroden in negotov. Če sploh bodo ženske, potem. Če sploh bodo.

Prosil bom roko, z vso pravico bom zahteval odrezan ud. Bi ga dal posušiti, mogoče dimiti ali nagačiti? In potem pogledaš samega sebe, vsak večer, preden ležeš, se pogledaš pod stropom, na steni se opazuješ, preden zapreš oči in si misliš: ... Kaj! Nič. Prav nič si ne misliš, samo obiskovalce lako strašiš z njo, ali pa muhe, ko ti bodo poleti sedale na nos ...

IGRA

Igra je preprosta. Najprej izbereš človeka, ki ga imaš rad, še bolj: nekoga, ki te ima zelo rad. Nato se vživiš v namišljen položaj. Nemočno ti je prepuščen, z njim lahko narediš prav vse, česar se domišliš. Oseba je zvezana, priklenjena, klet je globoko pod zemljo, od tam kriki ne segajo do zgornjega sveta. Igra se torej lahko začne.

Zrtev lahko ubiješ z nožem, z mesarico, s kladivom, s škarjami, ali pa prestrašeno bitje zadaviš z golimi rokami. Vendar moraš priznati, da tako enostaven postopek ne bi bil v čast najini domišljiji. Preden izbranega ubiješ, mu odrežeš vsaj uhelj ali nos, to je najbrž najmanj, kar lahko storiš. Kaj pa prst ali dlan?! Ni slabo, se strinjaš?!

Mi slediš? Ljubljena oseba je zvezana, nemočna in prestrašena. Kmalu bodo bolečine močnejše od strahu, telo bo krčevito trepetalo, vendar so vezi trdne. Usta pustiš odprta, se skloniš nadnje in prisluhneš krikom. Bolečina te lahko zgolj spodbudi. Ali pa so tako ostudna, da jih zašiješ. Odpreš, ko je bolečina dovolj velika. In potem odrežeš jezik.

Ljubljeno bitje se počasi spreminja v drgetajočo kepo mesa, žil in kit.

Je to meso, ki te je ljubilo? Zadrži se, ne daj se speljati strasti, za zadnji sunek je vedno dovolj časa. Poglej oko, ki te gleda iz brezoblične gmote, telo, ki ni več telo, polno groze in bolečine. Je še kaj ljubezni v njem? Odblesk noževe konice se približuje svetlobi široko razprtega očesa, dokler se sunkovito ne združita in nato ugasneta v krvi, krču in temi.

Ko srečaš najdražjega, mu poglej v oči in takrat boš nehote pomislil, kaj bi mu lahko storil, prešinilo te bo spoznanje, kaj vse lahko storiš z očetom, materjo, sestro in bratom.

Če ne bi bili smrtni, bi bili bogovi, brezčutni izvrševalci svoje volje. Sočutje bi nam bilo neznano. Smrt nas dela sposobne ljubezni in sovraštva.

PLEN

Bilo je še v tistih časih, ko sem bil večkrat pijan kot ne. Z Urošem sva se že nevarno približevala skrajni točki brezumja in že najbolj nedolžen povod bi naju lahko popeljal skoz široko odprta vrata norosti. Poleg naju ni bilo v parku žive duše in tudi mrak je že legal, ko sva ju zagledala. Za trenutek sva ostala negibna, s povešenima čeljustma. V naslednjem trenutku se spogledava, kot lačni zveri mi je še uspelo zatuliti: "Drži črnolaso!" in že sva se z dolgimi koraki pognala proti nič hudega slutečima najstnicama. Za hip sta se zaustavili in osuplo zrli v nenavadni pojavi, dovolj dolgo, da so metri varnosti skopneli kot poletni sneg. Končno sta zaslutili, da jima ne kaže nič dobrega. Hitrost njunega teka je bila pohvalna, strah jima je vlil še neodkrite moči in pravo veselje je bilo gledati ples nog in migotanje ritnic. Groza jima je dala videz posebne privlačnosti.

Dohitela sva ju po nekaj desetih metrih. Najprej je Uroš podrl temnolaso, ki je zaostajala za kakšen meter, dva. Kriki bolečine in sladostrastja so se nemudoma zmešali v nerazvozljivo gmoto.

Tik pred mano je vihraječe krilo odkrivalo čudovita stegna prav do ljubkih spodnjih hlačk, koščka cunjice, ki sem ga bolj slutil kot videl izginjati med napetima ritnicama. Ko sva padala na tla, se je moj nos v čudovitem loku približeval ujetim oblinam in v tistih neverjetno dolgih desetinkah sekunde sem se spraševal, ali bo dišala po vijolicah ali po ...

J. K.

Obupan jih je prosil, naj ga vendar križajo, a se zanj niso zmenili. Pilatovi ukazi so bili natančni in nedvomni – Izpustite ga, pa naj še tako prosi ali zmerja, celo cesarja samega – in čeprav nekoliko nenavadni, nikomur ni prišlo na misel, da bi jih kršil. Roka pravice je lahko samovoljna in neusmiljena in na vrhu hriba dovolj prostora za križ več. Koliko je vredno življenje rablja, ki se upre gospodarju? Manj kot nič ...

Res bi ga raje videli križanega, a so le brezbrizno sedeli pod križi – na dveh sta visela pribita razbojnika in stokala, tretji, srednji, pa je stal prazen – in kockali, medtem ko so jim kopja počivala ob nogah. Delali so se, da ga ne vidijo.

"Ne morete me pustiti, ne morete me pustiti na cedilu zdaj, ko se je že skoraj dopolnilo. Psi, izdajalci, šleve, bojite se moje slave, nevoščljivci! Oh, barabe ..." In nato tiše, sam pri sebi: "Še pred večerom bosta tukaj sestra in mama, in če me najdeta živega in zdravega, bo vsega konec, vse delo bo zaman, pridige, ozdravitve, čudeži, noči, prespane na trdih tleh, leta v puščavi ... nočem zaman žreti tistih gnusnih kobilic! ..."

V napadu slepega besa si začne puliti dolge lase, trgati obleko in se valjati po prahu med lobanjami, raztresenemi na vrhu griča. Obleži prepoten in umazan. In potem pride najhujše: z vrha križa ga skoz priprte oči pogleda umirajoči tolovaj in komaj slišno zamrmra: "Goljuf!"

"Človeka ni groza tega, da bo umrl, groza ga je možnosti, da bi umrl nesmiselno," pripomni vojak z obrazom podgane in namigne proti dolgolasemu preroku v prahu.

"Ne bojim se toliko smrti, kot me je strah spoznanja, da se bom nekoč spremenil v truplo," reče drugi in za hip zadrži roko s kockami. Pogledi vseh treh se uprejo v mrtvega roparja na desnem križu.

"Živeti in biti svoboden ... Toda to ni dovolj. Treba je biti sam ..." spregovori tretji. Prva dva ga presenečeno pogledata, odpreta usta, kot bi hotela še nekaj pripomniti, a si premislita. Tako stojijo hip, dva, s pogledom, zazrtim v pesek, kot v nekakšni negibnosti telesa in duha. Potem se nenadoma zdrznejo, kot bi se prebudili iz spanca, roka se zaziblje in z razprte dlani zdrsijo tri slonokoščene kocke.

Nebo nad Jeruzalemom so prekrili nevihtni oblaki, potegnil je hladen piš. Trije vojaki se tesneje zavijejo v zdelane konopljne toge. Kmalu bo besnel vihar, nebo se bo razklalo. Vse drugo je nesporazum ...